

عنوان مقاله:

بررسی عملکرد سکوبندی به روش سنتی در حفاظت آب و خاک؛ مطالعه موردی حوزه آبخیز بندان

محل انتشار:

ششمین همایش ملی آبخیز داری و مدیریت منابع آب و خاک (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 7

نویسنده:

منصور جهانتیغ - استادیار پژوهشی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی سیستان.

خلاصه مقاله:

هدف از اجرای این پژوهش شناسایی توانمندی بهره برداران حوزه های آبخیز که با استفاده از تجارب گذشتگان بستر مناسبی به منظور بهره برداری از عرصه های طبیعی ایجاد می نمایند، می باشد. برای انجام این تحقیق نمونه ای از مدیریت واحد هیدرولوژیکی در حوزه آبخیز بندان که از طریق ایجاد سکوبندی به روش سنتی تثبیت شده است، انتخاب و خصوصیات فیزیکی آن براساس نقشه های توپوگرافی و همچنین وضعیت پوشش گیاهی، خاک و هیدرولوژی در حال و گذشته مورد بررسی قرار گرفت. به منظور عملکرد سازه ها در خصوص تولید خاک و احیاء زمین و تعیین خصوصیات کیفی خاک نمونه هایی جمع آوری و پارامترهای بافت، EC، pH، C، N، Na، Ca، KP مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. وسعت و ابعاد محدوده کاری و حجم خاک استحصالی و حجم کنترل هرزآب سالانه برآورد گردید. نتایج داده ها نشان می دهد که براساس نقاط شاهد پوشش گیاهی منطقه فقیر (11 %) و گونه های گز، خارشتر و درمنه گیاهان غالب را تشکیل می دهد. خاک تولیدی از مواد غذایی غنی بهره مند است. طول محدوده کاری واحد هیدرولوژیکی و اختلاف ارتفاع نقطه بالا و پایین و عرض آن بترتیب 312، 40، 20-15 متر می باشد. کمترین و بیشترین ارتفاع محدوده مورد مطالعه 1220 و 1260 متر با شیب 12/5 درصد است. بهره برداران در این عرصه 13 سکو با دیواره به ارتفاع 150 و عرض حدود 60 سانتی متر در داخل هر یک از آن ها نیز شش دیواره جداگانه به فاصله حدود چهار متر و ارتفاع 30-65 سانتی متر با خاک احداث نموده اند. مصالح دیواره های اصلی را سنگ های کوچک به ابعاد طول، عرض و قطر بترتیب حدود 20، 15، 5 سانتی متر تشکیل می دهد. جوی های انتقال آب براساس خطوط تراز احداث که بدون هیچگونه تخریبی عمل می نماید. در آبراه ورودی نیز برای تعدیل سرعت جریان آب هفت خشکه چین احداث شده است. ارزیابی پایداری سازه ها نشان می دهد که ساخت آن ها براساس اصول علمی ساخته شده، بطوریکه تمام سکوها تا پای سکوی بالایی رسوب گرفته و علاوه بر اینکه احیاء زمین نموده، زمینه تثبیت دیواره ها را فراهم نموده است. برآوردها نشان می دهد که ایجاد سکو در این واحد هیدرولوژیکی کنترل و تثبیت 5304 مترمکعب خاک و احیاء 5304 متر مربع زمین را به همراه داشته است که بعنوان میکروکلیمای مناسب در این منطقه خشک ایفاء نقش می نماید.

کلمات کلیدی:

پوشش گیاهی، تولید خاک، توپوگرافی، خشکه چین، میکروکلیمای، واحد هیدرولوژیکی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/264177>

